

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 62

20 серпня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 62 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
Аналітичний ракурс	
Горовая С.	
Заседание Киевсовета: различие мнений и взглядов	4
Потіха А.	
Освітня стратегія України	10
Законодавча влада	19
Виконавча влада	30
Політика	38
Економіка	43
Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	49

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Глави урядів України й Росії вважають, що торговельні війни принципово неможливі

У неділю, 18 серпня, відбулася телефонна розмова Прем'єр-міністра України М. Азарова й голови уряду Російської Федерації Д. Медведєва.

Глави урядів висловили спільне переконання, що про торговельні війни між Україною і Росією в принципі не може бути мови.

Сторони обговорили актуальний стан торгово-економічних відносин між обома країнами, а також ускладнення, які виникли останнім часом у митному оформленні окремих видів вантажів, що постачаються з України до Російської Федерації.

Прем'єр-міністр України із задоволенням зазначив, що робота уповноважених робочих груп сторін, яка інтенсивно відбувалася впродовж вихідних, привела до істотного прогресу в цій сфері. Сторони переконані, що питання будуть оперативно врегульовані в інтересах взаємовигідного двостороннього співробітництва.

Глави урядів окремо відзначили, що спекуляції навколо того, що ускладнення, пов'язані з інтеграційними процесами двох країн, безпідставні.

М. Азаров і Д. Медведєв домовилися стосовно зустрічі керівників митних служб України й Російської Федерації, які в спокійному режимі працюватимуть до вирішення питання повернення митних процедур до оптимального режиму, який сприяє взаємній торгівлі. Глави урядів відзначили, що мета – повернення позитивної динаміки двостороннього товарообігу, який дещо пригальмував останнім часом.

Також сторони відзначили, що пріоритетом співробітництва має бути виконання програми інвестиційного співробітництва, насамперед у високотехнологічних галузях промисловості.

Раніше Прем'єр-міністр України М. Азаров висловлював переконання, що Україна й Росія вже найближчим часом

зможуть врегулювати всі спірні питання, пов'язані з роботою митної служби. Про це він заявив під час спілкування з користувачами соціальної мережі «Фейсбук». Він зазначив, що для вирішення цього питання було привернуто увагу всього керівництва країни. Зокрема, Президент України В. Янукович мав розмову з російським президентом В. Путіним. Крім того, до Росії терміново вилетіла українська урядова делегація на чолі з віце-прем'єр-міністром Ю. Бойком. «Словом, проводиться абсолютно нормальна робота з врегулювання тих питань, які потребують додаткового погодження та розгляду», – підкреслив М. Азаров. Прем'єр-міністр висловив переконання, що такі рішення буде знайдено.

Главу уряду також здивувала реакція деяких українських політиків, які «з радістю та ентузіазмом розігрували тезу про нібито торгіві війни між Україною і Росією». «Можу відповідально заявити, що ніяких воєн не буде. А цим політикам я б порадив подумати: невже в наших національних інтересах будь-які торгіві війни з нашим найбільшим партнером?» – зазначив М. Азаров. При цьому він додав, що такі війни також не в інтересах Росії. «Тому ми повні рішучості докласти всіх зусиль для врегулювання наявних спірних питань. Ну, а наші люди повинні робити з усіх цих подій відповідні висновки», – підсумував М. Азаров (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246601663&cat_id=244274130)). – 2013. – 16, 18.08).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

**С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммуникациям**

Заседание Киевсовета: различие мнений и взглядов

Возле здания Киевского городского совета в понедельник утром, 19 августа, собрались, как сообщают СМИ, более 3 тыс. человек с намерением пикетировать заседание горсо-

вета. Одна часть протестующих требовала проведения заседания, другая – призывала отказаться от заседания, назвав его незаконным. Среди противников заседания были представители партий «Свобода», «Батькивщины» и УДАРa. Вокруг протестующих собрались также правоохранители, среди них, информируют СМИ, милиционеры и бойцы Беркута, а также спецназ.

На внеочередном заседании Киевсовета за 12 минут депутаты одобрили ряд важных для жизни столицы решений.

В ходе сессии Киевсовета большинство его депутатов приняло три обращения к Верховной Раде. Горсовет требует от парламента назначить дату проведения выборов в столице, рассмотреть законопроект о расширении бюджета Киева, а также спасти от вырубки Беличанский лес.

Подробнее о необходимости решений, принятых на сессии, рассказал на брифинге глава Киевской городской государственной администрации А. Попов. «Восстановление сессионной работы Киевсовета – это победа всех киевлян над деструктивными силами политики. Благодаря поддержке профсоюзов, общественных организаций и широких слоев населения Киевсовет снова продолжает выполнять свои обязанности перед киевлянами. Решения, принятые сегодня, позволят избежать негативных социальных последствий вынужденного перерыва в деятельности органа самоуправления. Ведь Киевсовет почти ежемесячно должен делать перераспределение бюджетных средств для обеспечения финансирования социальных программ, поддержания городского хозяйства в надлежащем состоянии, для реконструкции и строительства инфраструктуры», – отметил А. Попов.

В частности, по результатам сессии работники бюджетной сферы вновь будут дополнительно получать от 200 до 500 грн ежемесячно, выделены средства на подготовку к новому учебному году школ и детсадов, а для города в целом – к отопительному сезону. По словам столичного градоначальника, из-за вынужденного перерыва в работе Киевсовета было фактически потеряно полтора месяца подготовки к зиме, но при наличии средств потерянное время можно догнать. Кроме того, выделены деньги на погашение задолженности жилищных

организаций перед ОАО «Киевэнерго», что позволит избежать массовых отключений горячей воды в жилом секторе.

Важным стало принятие решения о направлении 20 млн грн на городскую программу «Здоровье киевлян» для приобретения медикаментов (инсулины, расходные материалы для гемодиализа и др.).

Благодаря внесению изменений в Программу социального и экономического развития Киева на 2013 г. снята угроза срыва работ на многих важных для киевлян инфраструктурных объектах (<http://ru.tsn.ua/kyiv/popov-nazval-zasedanie-kievsoveta-bolshoy-pobedoy-kyevlyan-319810.html>, 19.08.2013).

Следует отметить, что украинские политики в данной ситуации заняли противоположные позиции – власть хвалит конструктив и полезность актов, оппозиция указывает на нелегитимность сессии, а также активно педалирует в СМИ тему о том, что представителей оппозиции и СМИ специально не пустили на заседание.

Так, партия УДАР собирается обратиться в Генпрокуратуру, требуя расследовать события 19 августа под зданием Киевсовета и нелегальные действия бойцов «Беркута», чиновников КГГА и администрации Киевсовета, заявили в политсиле. «Принимая решения с помощью “Беркута”, власть полностью уничтожает законодательные органы в стране, местное самоуправление и демонстрирует, что удержится только при помощи силы», – полагает замглавы УДАРа, нардеп В. Ковальчук.

Он также указал, что нельзя говорить ни о какой законной силе решений Киевсовета, когда «они принимаются за закрытыми дверями, под прикрытием бойцов спецподразделения и ценою избиения депутатов».

Глава фракции «БЮТ-Батькивщина» в Киевском городском совете считает, что оппозиционных депутатов не пустили в помещение Киевсовета из-за того, что большинство не имело нужного кворума и стремилось скрыть это. «Несмотря на то, что за все вопросы, которые стояли в повестке дня, депутаты большинства отдали по 79 голосов, с телеэкранов, которые транслировали заседание нелегитимного Киевсовета, было совершенно очевидно, что депутатов в зале было значительно

меньше. Я убеждена, что депутаты за закрытыми дверями занимались кнопкодавством», – заявила Т. Мелихова (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/1593868-konstruktiv-protiv-knopkodavstva-politiki-shlestnulis-vokrug-itogov-sessii-kievsoвета, 19.08.2013>).

Активно комментируют события возле Киевсовета представители «Свободы», делая основной акцент на якобы «нарушениях закона» со стороны правоохранительных органов. Так, народный депутат от ВО «Свобода» Ю. Сиротюк заявил, что милиция, которая не пропускала в помещение Киевсовета оппозиционеров, получила указание писать заявления о якобы избивание их нардепами от оппозиции и активистами. По его словам, будучи заблокированным правоохранителями в одном из коридоров Киевсовета, он услышал указание от милицейского руководства о написании максимального количества заявлений милицией об их якобы избивании. «Поступило указание по рации всем правоохранителям написать заявления о том, что их якобы побили оппозиционные депутаты и активисты, – заявил он. – Несмотря на то, что во время сегодняшних событий милиция, нарушая закон, била народных депутатов от оппозиции – власть бесстыдно на белое говорит черное». Кроме того, Ю. Сиротюк отметил, что милиция была тех, «на кого указывали “регионалы”» (http://zn.ua/POLITICS/v-opozicii-utverzhdayut-что-milicioneram-dan-prikaz-zhalovat-sya-na-izbienie-deputatami-127663_.html, 19.08.2013).

Лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк в своем заявлении подчеркнул, что несколько народных депутатов Украины от оппозиции после стычки с милиционерами в здании Киевсовета будут отправлены в больницу. «Степана Кубива уже забрала “скорая”, остальные ребята просто по-мужски не хотят ходить по больницам, но все с ушибами», – подчеркнул А. Яценюк.

По его словам, бойцы «Беркута» «вместо того чтобы бегать за преступниками и разыскивать владивских насильников, бьются с народом и оппозицией», цитируют слова политика СМИ.

При этом несколько недостаточно активной, к тому же, неуверенной, выглядит реакция представителей милиции на заявления такого рода. Так, пресс-секретарь киевской милиции

И. Михалко в своем заявлении подчеркнул: «Вы видели, что народные депутаты и активисты, агрессивно настроенные, пытались пройти, правоохранители их не пускали. Они выбили окно, сейчас там работает оперативно-следственная группа. Правоохранители ни одного человека не задержали». На уточняющий вопрос, кто дал приказ не пускать на заседание аккредитованных журналистов, И. Михалко сказал лишь, что в здание никого не пускали из-за того, что дверь изнутри заблокировали депутаты (<http://politikan.com.ua/1/0/0/69790.htm>, 19.08.2013).

Обращает на себя внимание то, что представители оппозиции и их сторонники особо активно используют для донесения народу своей позиции соцсети. Так, активисты «Свободы» на своей страничке в Facebook проинформировывали о том, что «вычислили» – после того как за два часа до заседания под Киевсоветом стали собираться «Беркут», бюджетники и гопники, десятки спортивных парней привел депутат Киевсовета из фракции «Спортивный Киев» В. Гринюк. «Пятьдесят титушек-рейдеров уже под КГГА. Прибывают на “Спринтерах”». Арендатор гопоты, похоже, Гринюк. Ментов в бусах море», – написал «свободовец» Е. Карась.

Как сообщает в своем Твиттере журналист А. Баштовой, гопники начали отбирать у оппозиционеров баннеры. «Активисты хотят развернуть баннер. Гопники не разрешают – наступили на него и держат», – написал журналист.

В свою очередь секретарь Киевсовета Г. Герега утверждает, что все депутаты Киевсовета, которые хотели прийти на заседание сессии, имели возможность пройти в сессионный зал.

Комментируя вопросы представителей СМИ, почему не пропустили оппозицию на заседание, а также обвинения оппозиции в ее адрес в том, что именно она виновата в этом, Г. Герега ответила: «Насколько я видела, оппозиционные депутаты тоже находились в зале. Почему они не пришли на открытие сессии, мне непонятно».

По словам секретаря Киевсовета, все депутаты, кто хотел работать, кто хотел проголосовать за проекты, были в сессионном зале.

Депутат Киевсовета Ю. Бондарь также заявил о том, что никто не препятствовал депутатам Киевсовета от оппозиции

принять участие в заседание Киевсовета в понедельник. Отвечая на вопрос, почему в зале заседаний во время голосования не было представителей оппозиции, Ю. Бондарь ответил, что не знает, но, видимо, это было их собственное решение. «Были угрозы, что оппозиция сожжет свои партбилеты, и что не будет принимать участие в сессии, и что будут бойкотировать. Наверное, это их такой политической шаг, поэтому и не пришли на сессию. Им, наверное, все равно, получают ли киевляне свою муниципальную прибавку, в частности социальные работники, медики и педагоги», – заявил Ю. Бондарь.

По его словам, несколько представителей оппозиционных фракций заходили в зал заседаний. «У них был свободный вход в зал заседаний. Но они не регистрировались и участия в сессии не принимали», – утверждает депутат (<http://kiyany.obozrevatel.com/politics/16378-oppozitsioneryi-mogli-svobodno-vojtj-v-zal-zasedanij-kievsoveta-bondar.htm>, 19.08.2013).

Ю. Бондарь подчеркнул, что многие депутаты Киевсовета прервали свой отпуск и приехали в Киев специально, чтобы проголосовать за внесенные в повестку дня социально важные проекты решений.

Спикер ПР М. Чечетов считает, что гражданское общество Киева заняло конструктивную позицию, требуя от Киевсовета проведения сессии и одобрения необходимых решений. «Сегодняшняя сессия Киевсовета показала, что в столице есть зрелое гражданское общество, которое отмежевалось от политиков. Под стенами Киевсовета проходил митинг. На нем люди требовали конструктива: чтобы сессия работала, чтобы депутаты не бездельничали, чтобы необходимые для киевской громады решения, которые в свое время не дала принять оппозиция, были приняты», – заявил политик, добавив, что считает сессию легитимной.

Продолжает обращать на себя внимание мнение экспертов, которые, как отмечалось в материале ранее, имеют несколько тенденционный подход к ситуации и продолжают комментировать события в определенной степени удобной оппозиции позиции. Так, политтехнолог Т. Березовец заявил, что работа

Киевсовета, который провел заседание в понедельник, 19 августа, была нелегитимной, а депутаты от большинства, которые принимали участие в голосованиях, могут понести за свои действия ответственность. Вместе с тем проведение заседания стало победой власти над оппозицией (<http://glavred.info/politika/ekspert-o-skandalnom-zasedanii-kievsoveta-bolshinstvo-svyazalo-sebya-po-rukam-i-nogam-256777.html>, 19.08.2013).

Он, кроме того, спрогнозировал, когда в столице могут пройти выборы городской власти: «Очевидно, что дата выборов Киевсовета, как и раньше, остается под большим вопросом». Относительно выборов городского головы – политтехнолог убежден, что, исходя из конъюнктурных интересов, разобщенности среди кандидатов от оппозиции, власть будет сама заинтересована провести выборы мэра столицы до конца текущего года.

А. Потіха, наук.співроб. СІАЗ НБУВ

Освітня стратегія України

Президент України В. Янукович своїм Указом схвалив Національну стратегію розвитку освіти на період до 2021 р. Стратегія спрямована на підвищення якості й конкурентоспроможності освіти в нових економічних і соціокультурних умовах, прискорення інтеграції України у європейський освітній простір.

Як відзначають експерти, документ конкретизує основні шляхи реалізації концептуальних ідей та поглядів щодо розвитку освіти, визначених Національною доктриною розвитку освіти.

Фахівці сподіваються, що реалізація Національної стратегії надасть змогу забезпечити підвищення якості вітчизняної освіти, її інноваційний розвиток відповідно до світових стандартів, що сприятиме істотному зростанню інтелектуального, культурного, духовно-морального потенціалу суспільства та особистості.

Як відомо, стратегічний документ було схвалено ще 2011 р. на III Всеукраїнському з'їзді працівників освіти. А наступного року стратегію схвалив і уряд. Чимало із завдань документа виконуються вже сьогодні. В Стратегії зазначається, що освіті потрібен не лише стабільний розвиток, а й якісний прорив. Для цього потрібно здійснити конкретні заходи, зокрема, у системі дошкільної освіти потрібно відновити роботу закритих у попередні роки дошкільних навчальних закладів, розширити їх мережу до повного задоволення потреб українців. Також планується на сто відсотків охопити обов'язковою дошкільною освітою дітей старшого дошкільного віку, урізноманітвивши форми цієї освіти. А для цього потрібно вдосконалювати мережу навчально-виховних комплексів типу «дошкільний навчальний заклад – загальноосвітній навчальний заклад», відкривати групи та заклади різних типів і форм власності, формувати групи з короткотривалим перебуванням дітей.

За словами чиновників, вже сьогодні багато чого зроблено для покращення роботи дошкільних закладів. Як зазначив директор Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН О. Єресько, проводиться інтенсивна робота щодо збільшення кількості місць у дошкільних навчальних закладах. За перше півріччя 2013 р. створено понад 9000 місць у дитячих садочках. Такими темпами наша дошкільна освіта ще ніколи не розвивалася. А це означає, що більше людей можуть влаштуватися на роботу і розбудувати нашу економіку.

У стратегічному документі передбачається оновлення змісту, форм, методів і засобів навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку згідно з вимогами Базового компонента дошкільної освіти та програм розвитку дитини. Серед стратегічних завдань – створення оптимальних організаційно-педагогічних, санітарно-гігієнічних, навчально-методичних і матеріально-технічних умов для функціонування садочків.

Також в документі багато уваги приділено середній освіті. Зокрема, у галузі загальної середньої освіти Стратегією передбачається оптимізація мережі загальноосвітніх навчальних закладів з урахуванням демографічних, економічних, соціальних перспектив розвитку регіонів, потреб громадян та

суспільства. Також передбачено оновлення змісту, форм і методів організації навчально-виховного процесу, який здійснюватиметься на засадах особистісної орієнтації, компетентнісного підходу, а також підвищення ефективності навчально-виховного процесу на основі впровадження досягнень психолого-педагогічної науки, педагогічних інновацій, інформаційно-комунікаційних технологій.

Експерти відзначають заплановане оновлення змісту навчального процесу. Запроваджуються нові державні стандарти на всіх рівнях загальної середньої освіти, активно впроваджуються ІКТ у навчальний процес. Так, уже з першого вересня 2013 р. учні розпочинатимуть вивчати інформатику з другого класу. «Але нам ще доведеться попрацювати над завершенням інформатизації наших навчальних закладів, а також розвитком дистанційної освіти», – наголосив директор Департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН О. Єресько.

За його словами, запровадження справді профільної освіти, посилення профорієнтації і допрофільної підготовки також є одним із ключових завдань оновлення змісту і форм, моделей організації навчання.

О. Єресько наголосив на важливості положення щодо дітей з особливими освітніми потребами. Адже Стратегією передбачено розширення практики інклюзивного та інтегрованого навчання і в дошкільних, і в позашкільних навчальних закладах. «На виконання Стратегії депутати підготували проект відповідних змін до нашого законодавства щодо запровадження інклюзивної освіти і в дошкільних навчальних закладах, що раніше не було визначено на законодавчому рівні», – О. Єресько.

У Стратегії також визначено пріоритетне фінансування, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів, що надають освітні послуги дітям і молоді з особливими освітніми потребами, забезпечення архітектурної, транспортної та інформаційної доступності.

Важливе місце в документі відводиться професійній освіті. Передбачається оптимізація системи фінансування та модернізація системи управління професійно-технічною

освітою, оновлення чинної нормативно-правової бази. Як зазначив директор Департаменту професійно-технічної освіти МОН В. Супрун, навчальні заклади профтехосвіти вже пропонують нові сучасні спеціальності, засновані на компетентнісному підході. Серед них особливою популярністю користуються професії, розроблені авторськими колективами Міжрегіонального вищого професійного училища зв'язку м. Києва, Міжрегіонального вищого професійного училища автомобільного транспорту та будівельної механізації, Вищого комерційного училища Київського національного торговельно-економічного університету. Серед них: оператор з обробки інформації та програмного забезпечення, оператор телекомунікаційних послуг, оператор інформаційно-комунікаційних мереж, офіс-адміністратор, майстер готельного обслуговування та ін.

За словами В. Супруна, МОН у 2013 р. продовжує цілеспрямовану роботу з Міністерством соціальної політики, організаціями та об'єднаннями роботодавців щодо розроблення 46 державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних робітничих професій, що користуються попитом на ринку праці. Станом на перше липня 2013 р. підготовлено накази МОН щодо затвердження 23 державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних робітничих професій, які будуть упроваджені в навчальний процес із 2013 – 2014 навчального року.

Експерти відзначають, що модернізація системи управління спрямовуватиметься на здійснення подальшої автономії професійно-технічних навчальних закладів, розширення повноважень керівника училища, підвищення його персональної відповідальності за якість навчання.

В. Супрун наголосив, що перед галуззю стоять наступні завдання: оновлення матеріально-технічної бази навчальних закладів, проходження виробничої практики та виробничого навчання, контроль за виконанням партнерських угод щодо надання практичної бази, працевлаштування випускників. «Їх вирішення можна знайти через реалізацію національної Стратегії», - підкреслив директор Департаменту професійно-технічної освіти МОН.

Також Національна стратегія передбачає приведення мережі вищих навчальних закладів і системи управління вищою освітою у відповідність до потреб розвитку національної економіки та запитів ринку праці, створення дослідницьких університетів, розширення автономії вищих навчальних закладів.

За словами директора Департаменту вищої освіти МОН Ю. Коровайченка, в Україні уже функціонує чотирнадцять дослідницьких університетів. «На 2014 рік заплановане проведення моніторингу діяльності цих університетів. За результатами, можливо, проведемо удосконалення мережі цих закладів», - зазначив Ю. Коровайченко.

Він запевнив, що вітчизняна вища школа потребує розроблення стандартів вищої освіти, зорієнтованих на компетентнісний підхід, узгоджених із новою структурою освітньо-кваліфікаційних (освітньо-наукових) рівнів вищої освіти та з Національною рамкою кваліфікацій. До цього мають долучитися і роботодавці. «Ми вже створюємо стандарти спільно з роботодавцями. Уже розроблена й Національна рамка кваліфікацій», – повідомив Ю. Коровайченко.

Окремі завдання є і в післядипломній освіті. Передбачено вдосконалення нормативно-правового забезпечення, розроблення стандартів післядипломної педагогічної освіти, зорієнтованих на модернізацію системи перепідготовки, підвищення кваліфікації та стажування педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівників навчальних закладів.

Як зазначив Ю. Коровайченко, сьогодні розробляється проект Закону України «Про післядипломну освіту». Також розроблено Положення про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, яке вже затверджено в Мін'юсті.

Окремий розділ Національної стратегії присвячений фінансовому та матеріально-технічному забезпеченню системи освіти, яке має створити передумови для надання громадянам якісної освіти відповідно до сучасних запитів кожного.

За словами експертів, досягнення цієї мети передбачає перехід у фінансуванні навчальних закладів від принципу утримання до принципу формування їх бюджетів, виходячи із чисельності контингенту, формування сучасної системи нормування та оплати праці у сфері освіти.

Передбачається удосконалення системи виплати та розмірів стипендій з урахуванням соціального статусу та особливих досягнень у навчанні учня чи студента. Планується спрощення процедури проведення тендерів на закупівлю освітніх і наукових послуг. У Стратегії прописано й найрізноманітніші аспекти матеріально-технічного забезпечення – від будівництва навчальних закладів і ремонтів до комплектування фондів бібліотек літературою й електронними базами даних.

Але цей документ не дає чіткої відповіді на питання про джерела фінансування та які саме кошти будуть виділені на вирішення всіх освітянських проблем.

Деякі експерти вважають, що з тексту Стратегії неясно, хто і коли забезпечить фінансування освітньої галузі як пріоритетного напрямку видатків бюджетів усіх рівнів; хто і коли має розробити та впровадити нормативи фінансування навчальних закладів усіх підсистем освіти з розрахунку на одного учня, вихованця, студента; хто і коли проведе перегляд штатних нормативів дошкільних, навчальних закладів і забезпечить перехід у фінансуванні навчальних закладів від принципу утримання навчальних закладів до принципу формування їх бюджетів, виходячи з чисельності контингенту та стандарту вартості навчання одного учня, студента; хто і коли має встановити обсяги фінансування освіти відповідно до законодавчо гарантованих норм, поступово збільшуючи їх до середніх показників європейських держав; хто і коли забезпечить формування сучасної системи нормування та оплати праці у галузі освіти, виконання вимог законодавства щодо встановлення зарплати вчителів на рівні середньої у промисловості; хто відповідатиме за розробку, виготовлення та постачання навчальним закладам сучасного обладнання, засобів навчання, підручників, програмно-методичних матеріалів для здійснення навчально-виховного процесу в обсягах, передбачених державними освітніми стандартами; хто забезпечить збільшення асигнувань на науково-дослідну та експериментальну діяльність у галузі освіти, доведе обсяги фінансування досліджень і розробок у вищій школі до рівня не меншого за 10 відсотків від загальних асигнувань на її утримання.

На думку експертів, в документі слід було б більше уваги приділити науковим дослідженням. Фактично малозначимим в Стратегії серед провідних напрямів розвитку освіти є пункт щодо «наукової та інноваційної діяльності в освіті». Що при цьому реформатори мали на увазі, важко зрозуміти, але з ухваленого тексту Стратегії випливає, що тут ідеться лише про розвиток педагогічної науки. Це при тому, що в сучасному світі найвищі досягнення в сферах всіх без винятку природничо-технічних і гуманітарних наук отримані в науково-освітній галузі, передусім в провідних університетах світу. Світовою практикою, самим життям доведено, що лише тісне поєднання освіти з наукою – запорука забезпечення високої якості освіти та належного інтелектуального супроводу державотворення. Це є і провідною вимогою Болонської декларації щодо інтеграції європейської вищої освіти.

Втім, як відзначають експерти, усім відомо, що сьогодні українська наука загалом, вузівська і поготів, перебувають у критичному стані, який не тільки не відповідає потребам сучасної якісної освіти, а й створює реальну загрозу безпеці держави. Відносно невисокі показники науково-дослідної роботи в Україні були чи не найголовнішою причиною того, що жоден наш університет, яким би він не був «національним», за всі часи не міг увійти до 500 найбільш рейтингових університетів світу.

Не зовсім зрозумілі для багатьох експертів і наміри влади змінити систему управління галуззю. Як зазначають деякі з них, знову гарні слова, декларації, гасла, які пересічний освітянин чує уже років двадцять: «оптимізація державних управлінських структур»; «перерозподіл функцій і повноважень між центральними і регіональними органами управління освітою, органами місцевого самоврядування і навчальними закладами»; «надання автономії навчальним закладам усіх рівнів»; «апробація і впровадження різних моделей державно-громадського управління розвитком навчальних закладів».

Ці словосполучення, за словами експертів, переходять із закону в закон, із документа в документ, із промови в промову, а справа не рухається.

Тому не всі експерти налаштовані оптимістично щодо виконання намічених планів. Адже програм реформування

освіти вже було немало за кілька десятиліть. Уже давно говорили про інформатизацію школи, спеціалізацію, підвищення престижу вчителя. Проте школи оснащені комп'ютерною технікою не належним чином. Більшість комп'ютерів застаріли, часто школи отримують уже вживані машини, а щодо Інтернету, то тут теж проблема. Та й самі вчителі не надто поспішають освоювати комп'ютери.

Через півтора року після заяви МОН про вдале подолання тотальної комп'ютерної безграмотності серед вчителів виявилося, що понад 28% педагогів так і не освоїли новітніх технологій. Такі дані озвучив заступник міністра освіти Б. Жебровський. «Ми повинні більш активно впроваджувати новітні технології, вносити новий зміст у систему освіти. Наш обов'язок – перевчити вчителів, оскільки зараз більше 28 % педагогів не вміють навіть вмикати комп'ютер. Вчителі ж повинні розуміти, що за профільною освітою майбутнє», – сказав Б. Жебровський під час громадських слухань у Житомирському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти 23 липня.

У цьому контексті можна нагадати, що ще у грудні 2011 р. той таки Б. Жебровський на зустрічі з представниками ЄС з питань освіти заявляв про повну ліквідацію комп'ютерної безграмотності вчителів. «За попередньою інформацією, на кінець 2011 року 100% вчителів оволоділи комп'ютерними технологіями», – стверджував чиновник, кажучи про готовність України до запровадження спільного з європейським освітнім простором проекту.

Експерти також звертають увагу на створення профільних класів у старшій школі. Стратегією передбачена спеціалізація класів, вибір предметів учнями, але про це вже говорили і намагались зробити. Проте все це зводилось до формального оголошення класу з поглибленим вивченням того чи іншого предмету. В школах, де класи невеликі, це зробити важко. Для цього необхідно збільшувати кількість вчителів і ділити класи на невеликі групи, але в сучасних умовах обмеженого фінансування це практично неможливо. Звичайно, можна сподіватися, що до 2018 р. ситуація покращиться і все

заплановане буде здійснено. От лише невідомо, що буде з малокомплектними школами в сільській місцевості. Можливо, там буде лише дев'ять класів, а в 10-11 класи учнів будуть везти до шкіл з більшою кількістю дітей.

Звичайно, такий документ, як «Національна стратегія розвитку освіти», на подібні запитання відповіді не дає. Для цього МОН має підготувати відомчі документи, які б чітко визначили шляхи реформування освіти. Стратегія – це основні напрями.

Але деякі експерти зазначають, що в документі мали б дати відповідь на три ключові запитання: по-перше, ким ми є і де ми перебуваємо, порівняно зі світовими лідерами в освіті? По-друге, куди ми рухаємося і якими прагнемо стати; до якої ідеальної моделі освіти поведуть учнів, студентів, педагогів, батьків, країну освітянські очільники? І, нарешті, по-третє, коли, як і за рахунок чого ми досягнемо поставлених цілей?

Експерти констатують, що даний документ не дає чіткої відповіді на ці питання. Так, під цілями та завданнями освіти в документі означені лише загальнотеоретичні кліше на кшталт «підвищення рівня і доступності якісної освіти», а також «забезпечення всебічного гармонійного розвитку людини». Про будь-які прагматичні, які б піддавалися вимірюванню, параметри такого «підвищення» й такого «забезпечення» в документі не йдеться.

Досить багато пунктів у проекті «Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки» є буквальним запозиченням з чинної дотепер Національної доктрини розвитку освіти, затвердженої Указом Президента України в 2002 р.: оптимізація державних управлінських структур, децентралізація управління освітою; запровадження та розвиток дистанційної освіти; впровадження новітніх інформаційно-управлінських і комп'ютерних технологій; оптимізація мережі навчальних закладів тощо. Ці ж положення збереглися і в підписаному Президентом документі.

Разом з тим, на думку експертів, до числа справді важливих напрямів реформування української освіти належить створення діючої системи моніторингу її якості. Проте, не дивлячись на те, що майже десятиріччя про це йде мова у багатьох нор-

мативних документах, рішеннях колегій, в документі знову пропонується розпочати роботи з розроблення чергової Концепції моніторингу, запровадження фундаментальних досліджень в галузі методології педагогічних вимірювань, забезпечення населення достовірною інформацією тощо. При цьому свідомо чи через недогляд обійдена увагою проблема забезпечення механізмів моніторингу як засобу управління освітою та поліпшення її якості.

Всі вище названі проблеми у багатьох експертів викликають сумнів з приводу реалізації положень «Національної стратегії розвитку освіти». Проте є сподівання, що з прийняттям необхідних законів і розпоряджень все стане на свої місця, адже глава держави доручив Кабінету Міністрів розробити та затвердити в місячний строк план заходів із реалізації Національної стратегії (*Глава держави схвалив Національну стратегію розвитку освіти на період до 2021 року // www.president.gov.ua – 2013. – 25.06; Для стабільного розвитку і якісного прориву // <http://pedpresa.com.ua> – 2013. – 08.07; Президент України схвалив Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // <http://pedpresa.com.ua> – 2013. – 25.06; Експертна оцінка проекту «Національної стратегії розвитку освіти» // <http://osvita.ua> – 2013. – 01.08; Нова освіта. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // <http://izvestia.kharkov.ua> – 2013. – 28.06; Третина українських вчителів не вміє вмикати комп'ютер, — заступник міністра // <http://ua.news.mail.ru> – 2013. – 24.07).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

На нинішньому етапі протистояння політичних сил майбутнього й минулого домінування соціального оптимізму в країні, впевненість і віра в майбутнє держави перетворюється на потужний фактор творення нової демократичної, сучасної і заможної України з високим рівнем життя громадян. На цьому наголосив Голова Верховної Ради

України В. Рибак у статті «Політичні тіні... та політичні реальності», яка опублікована в парламентській газеті «Голос України» у п'ятницю, 16 серпня.

Україна, підкреслив він, має підстави для такого оптимізму. За словами В. Рибак, динаміка зростання ряду провідних регіонів України в першому півріччі цього року й достовірні факти соціально-економічної статистики демонструють, що наша держава продовжує свій шлях уперед по висхідній.

Голова Верховної Ради наголосив, що Президент України В. Янукович «продемонстрував безпрецедентну для українського політикуму політичну мужність і запропонував цілісну стратегію реформ, спрямованих на модернізацію всіх сфер суспільного життя», і «основою нової хвилі українських реформ стала Програма економічних реформ на 2010–2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава”».

«У своєму щорічному Посланні 2013 р. до Верховної Ради Президент України наголосив: мета Програми – досягти структурної модернізації економіки за рахунок вирішення ключових соціально-економічних завдань. До них віднесено, зокрема, створення клімату, сприятливого для підприємництва й бізнес-ініціативи; стабілізацію державних фінансів і формування стійкої фінансової системи; модернізацію інфраструктури й реформування ЖКГ; підвищення рівня енергетичної безпеки; імпортозаміщення і розвитку внутрішнього ринку; створення ринку землі. Успіх цих перетворень стане ключем для досягнення національної конкурентоспроможності, забезпечення стійкого економічного зростання України на наступні десятиліття», – підкреслив В. Рибак (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 19.08).

На наступній сесії народні депутати мають проявити політичну волю, продемонструвати повагу до народу й ухвалити ряд критично важливих для держави законів. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Рибак у статті

«Політичні тіні... та політичні реальності», яка опублікована в парламентській газеті «Голос України» у п'ятницю, 16 серпня.

В. Рибак зазначив, що попри всі карколомні перипетії II сесії Верховна Рада змогла піднятися над вузькопартійними амбіціями й політичними протистояннями та прийняти сім надзвичайно важливих законів України з питань соціальної політики, серед яких, зокрема, законодавство про систему призначення та індексації пенсій, про пенсії багатодітним батькам, про забезпечення рівності прав одиноких матерів і батьків, про безоплатне першочергове забезпечення санаторно-курортним лікуванням інвалідів війни та інші соціально вагомі законодавчі документи.

Парламент, за словами В. Рибак, опрацював 17 законопроектів щодо покращення інвестиційного клімату, внесених урядом і народними депутатами, частина з них вже прийнята як закони, частина розглянута в першому читанні, частина буде незабаром завершена остаточно.

Серед найважливіших законопроектів, розглянутих і прийнятих на II сесії, керівник парламенту відзначив 10 законів України та інших актів, пов'язаних з реалізацією євроінтеграційних прагнень України та укладенням майбутньої Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. «Це – головний конструктивний вклад Верховної Ради в поступ країни вперед, її прогрес на шляху реформ і до своєї європейської мети, – сказав В. Рибак. – Однак як Голова Верховної Ради України вважаю цей парламентський доробок мінімальним і таким, що не може задовольнити суспільство».

За його словами, на день завершення II сесії в комітетах Верховної Ради перебували на опрацюванні 1429 законопроектів, серед яких «чимало вдалих законодавчих ініціатив, на які очікує вся країна, які критично потребує населення України та від яких у значній мірі залежатиме майбутнє держави».

«Щоб перетворити ці та інші життєво важливі законопроекти на діючі інструменти повсякденного життя українського суспільства, законодавцям потрібні, на мій погляд, лише три політичні та людські якості – політична воля, повага до власного народу та відмова від завищеної честолюбності, – заявив

В. Рибак. – Прийшов час для багатьох політиків вийти з власної “політичної тіні” минулої народної любові та уявних тріумфів. Настав час подивитися в очі виборцям і чесно сказати, що зроблено й робиться кожним зараз в інтересах людини та усїєї України. Прийшли часи дивитися не в “учора”, а в “завтра” нашої держави. Цього вимагають громадяни України, цього потребують її політичні реальності!» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 19.08*).

Традиція утворення тіньових урядів навряд чи укорениться в українській політиці. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак у статті «Політичні тіні... та політичні реальності», яка опублікована в парламентській газеті «Голос України».

В. Рибак нагадав, що у так званій «вестмінстерській парламентській системі влади», яку за зразком Великої Британії успадкувало чимало країн світу, утвердилося таке явище, як «тіньова політика». «“Тіньовий кабінет міністрів”, “тіньовий уряд”, “тіньовий міністр” – щоденна лексика політичного життя цих країн, – сказав керівник парламенту. – Зазвичай, тіньова політика та тіньові політики мають дві головні місії: неупереджено критикувати діючий уряд і пропонувати альтернативні урядовим програми розвитку держави».

При цьому, зауважив Голова Верховної Ради, хоча Україна не належить до вестмінстерської парламентської системи влади, «амбітні українські політики також неодноразово прагнули створити власні тіньові кабінети міністрів, які б політично та інтелектуально конкурували з діючими урядами». «Утім, принаймні з трьох-чотирьох таких спроб у різні роки лише один опозиційний уряд зміг успішно та продуктивно працювати понад два роки – уряд В. Януковича 2007 р. Чимало з його тіньових міністрів і до сьогодні є членами тепер уже нинішнього Кабінету Міністрів України», – заявив В. Рибак.

«Хоча в надрах Верховної Ради України щойно народилася ще одна (вже п’ята чи шоста) спроба утворити тіньового кон-

курента уряду, проте можна з певністю стверджувати, що ця традиція в українській політиці навряд чи укорениться. Причина її приреченості проста та очевидна: українські політики, за рідкісним виключенням, намагаються будувати свою “тіньову політику”, так би мовити, “на одній нозі” – нищівній та далеко не об’єктивній критиці уряду. При цьому вони забувають про другу, найважливішу підпору тіньової політики – альтернативні урядовим програми розвитку держави. Ще менше вони дбають про контрольні функції опозиції, про те, щоб бути урядовою “тінню”, яка відтіняє можливі прорахунки уряду та корегує їх власними конкретними програмами та пропозиціями», – наголосив В. Рибак.

Керівник парламенту навів приклади успішної реалізації реформ на регіональному рівні, підкресливши: «У суспільства є серйозне підґрунтя для оптимістичного погляду в майбутнє, країна на підйомі, програма реформ Президента України не просто виконується, а починає позитивно відбиватися на повсякденному житті суспільства та його громадян. Це не може не помітити тільки сліпий, або політики із розряду політичних тіней минулого. Вони продовжують жити міфами недавнього минулого, яке ідеалізують разом зі своєю роллю у ньому. Саме з вуст цих політиків найчастіше лунають чутки про наближення соціально-економічного краху України, тотальну корупцію, антинародну владу, про недієздатну Верховну Раду, несправедливу пенсійну реформу, соціальну незахищеність громадян і таке інше».

При цьому Голова Верховної Ради наголосив, що влада в центрі й на місцях добре бачить проблеми, що існують, і «робить усе в рамках своїх сил і ресурсів, щоб здолати проблеми минулого та нової доби реформування країни» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 19.08*).

Голова Верховної Ради України В. Рибак привітав колектив публічного акціонерного товариства «Криворізький суриковий завод» з нагоди знаменної події – 75-річчя з дня заснування.

«Щиро вдячний вам за збереження науково-виробничого та кадрового потенціалу заводу, за те, що нині підприємство активно працює, впроваджує сучасні технології, розширює асортимент продукції, підвищує свою конкурентоспроможність. Тож зичу трудовому колективу і надалі діяти енергійно, з самовіддачею та результативністю. Упевнений, що високий професіоналізм, глибокі знання й досвід, творча енергія та віра в успіх і надалі супроводжуватимуть заводчан у щоденній роботі, дадуть змогу примножити славу підприємства, торувати шляхи до нових звершень», – говориться в привітанні (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 16.08).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності під час III сесії Верховної Ради України сьомого скликання планує розглянути понад 180 законопроектів.

Зокрема, триватиме підготовка до розгляду в другому читанні законопроектів про прокуратуру (реєстр. № 0886), який містить комплекс нормативних положень про правовий статус і порядок організації та діяльності прокуратури, її працівників, повноваження прокурорів різних рівнів, правову природу актів прокурора тощо; про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу щодо порядку та умов відбування покарання (реєстр. № 1131), який розроблено з метою упорядкування умов відбування покарання засудженими до обмеження і позбавлення волі.

Як вважають у комітеті, прийняття цих документів дасть змогу закласти правову основу для подальшого реформування кримінальної юстиції й привести діяльність правоохоронних органів України у відповідність до європейських стандартів, стане ще одним кроком на шляху до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

У комітеті готується до другого читання проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо правил паркування транспортних засобів і встановлення відповідальності за по-

рушення цих правил (реєстр. № 2499), яким, зокрема, пропонується зміни щодо визначення органів, уповноважених розглядати справи про адміністративні правопорушення у випадках порушення вимог розміщення, обладнання і функціонування майданчиків для паркування транспортних засобів.

У рамках процедури підготовки до розгляду в першому читанні розглядатиметься, зокрема, законопроект про Державне бюро розслідувань України (реєстр № 3042), який узгоджується з Резолюцією Парламентської асамблеї Ради Європи № 1549 «Функціонування демократичних інституцій в Україні» та містить комплекс нормативно-правових положень щодо правового статусу й порядку організації діяльності бюро.

Комітет планує провести ряд парламентських і комітетських слухань, круглих столів і конференцій (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 16.08).

Комітет з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин протягом II сесії Верховної Ради України сьомого скликання провів 10 засідань, на яких було розглянуто близько 70 питань.

З опрацьованих у комітеті законодавчих документів Верховна Рада ухвалила в цілому Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних» (№ 383-VII від 03.07.2013). Закон розроблено з метою визначення уповноваженого Верховної Ради України з прав людини уповноваженим органом у сфері захисту персональних даних. Документом визначається ряд функцій уповноваженого в цій сфері, а також доручається уряду забезпечити передачу уповноваженому Державного реєстру баз персональних даних та заяв про реєстрацію баз персональних даних, поданих до набрання чинності цим законом; передбачати в проектах законів про Державний бюджет на відповідний рік видатки на забезпечення уповноваженим контролю у сфері додержання законодавства про захист персональних даних.

Комітет також опікувався питаннями захисту прав трудових мігрантів. З цієї проблематики було підготовлено й 3 липня проведено парламентські слухання на тему: «Українська трудова міграція: стан, проблеми та шляхи їх вирішення». Пропозиції учасників заходу щодо подальшого вдосконалення законодавчого регулювання у цій сфері опрацюватимуться комітетом протягом III сесії парламенту.

Комітетом також організовано й проведено парламентські слухання на тему: «Стан дотримання прав людини в Україні» (12 червня), слухання в комітеті на тему: «Збір та використання персональних даних про особу в контексті захисту прав людини», фотовиставку до Міжнародного дня біженців, презентацію видання «Права людини та парламенти: посібник для членів парламенту та працівників апарату Верховної Ради України», розглянуть понад 4 тис. звернень громадян.

11 квітня комітет провів виїзне засідання у Верховній Раді Автономної Республіки Крим, на якому в порядку здійснення контрольних функцій розглянув питання про стан виконання Державної програми розселення та облаштування депортованих кримських татар й осіб інших національностей, що повернулися на проживання в Україну, їх адаптації та інтеграції в українське суспільство на період до 2015 року.

Керівництвом комітету проведено ряд зустрічей з представниками міжнародних організацій, які працюють у сфері захисту прав людини – з регіональним представником верховного комісара ООН у справах біженців О. Андришеком, головою представництва Міжнародної організації з міграції М. Профазі, координатором проектів ОБСЄ в Україні М. Джарбусиноваю (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 15.08).

Народний депутат від «Батьківщини» Т. Слюз внесла до Верховної Ради проект закону про внесення змін до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (щодо покращення якості надання медичних послуг), у якому міститься пропозиція щодо заборони про-

фесійної діяльності для лікарів за порушення присяги, повідомляє УНН. Текст відповідного законопроекту за № 3064 розміщений на сайті ВР.

У документі міститься пропозиція щодо введення норми, згідно з якою лікар обов'язково засвідчує власним підписом й особистою печаткою документовані результати обстежень, встановлений діагноз, перелік призначених лікарських засобів і встановлені результати лікування.

Крім того, лікар несе персональну відповідальність за обстеження, встановлення діагнозу й застосування методів лікування до осіб, які звертаються до нього за медичною допомогою. Також автор документа пропонує ст. 76 Закону доповнити частиною, згідно з якою в разі грубого порушення Присяги лікаря медику буде заборонено займатися професійною діяльністю (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 16.08).

Українцям можуть разрешити масово покупати травматiku – такой законопроект Кабинет Министров подал в Верховную Раду.

Это будет первый закон о разрешении на оружие в Украине (до этого его покупку регламентировало постановление парламента 1992 г.). На сегодняшний день украинцы с 18 лет могут купить пневматику калибра более 4,5 мм, арбалеты, холодное оружие – мечи, кинжалы, ножи, а также газовые пистолеты и револьверы. С 21 года – огнестрельное охотничье гладкоствольное оружие, а с 25 – огнестрельное охотничье нарезное. Но теперь с 25 лет можно будет купить еще пистолеты и револьверы, стреляющие резиновыми пулями несмертельного действия (сейчас продажа травматики разрешена только нардепам, журналистам и правоохранителям).

«Закон действительно ограничивает граждан в праве на травматiku только по возрасту, категории в нем не расписаны. Но этот список еще определит Кабмин. Не факт, что к покупке допустят всех, – сказал спикер МВД С. Бурлаков. – Не выдадут оружие и осужденным».

Екс-замглавы МВД, нардеп от «Батьківщини» Г. Москаль категорически против новшества: «Это повысит уровень преступности. Психиатры говорят, что у нас едва ли не у каждого четвертого – проблемы с психикой. Выдавать оружие в обмен на справку в нашей стране – это кем надо быть? Ее же можно купить за 100 грн. У нас 376 тыс. милиционеров, а мы их проблемы перекладываем на граждан. Где гарантия, что купленное людьми оружие не переключает в руки убийц, грабителей?» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 17.08).

На розгляд до парламенту надійшов законопроект, у якому містяться зміни до деяких законів України, що стосуються діяльності розвідувальних органів. Цей документ було передано Кабінетом Міністрів.

Зміни були ініційовані Міністерством оборони з метою реформування національної безпеки та її стандартів відповідно до вимог Євросоюзу та НАТО, повідомляє Інформаційно-аналітичний бюлетень КМУ.

Зокрема, за ініціативою Міноборони перевірка співробітників кадрового складу розвідувальних органів України при їх допуску до державної таємниці відповідно до посад, які вони обіймають в органах виконавчої влади, на державних підприємствах, в організаціях і відомствах, відтепер здійснюватиметься без розкриття їх приналежності до розвідувальних органів. Особливості такої перевірки будуть визначені нормативно-правовими актами Служби безпеки України, погодженими з розвідувальними органами (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 16.08).

«Наріжним каменем розв'язання проблеми біженців в Україні має бути проведення відповідної інформаційної кампанії у суспільстві», – наголосила уповноважений Верховної Ради України з прав людини В. Лутковська під час зустрічі з представниками українського представництва

ХАЙЕС (міжнародна неурядова організація), яка надає юридичну й консультаційну допомогу біженцям і шукачам притулку. На переконання уповноваженого, така кампанія має бути спрямована на роз'яснення основ реалізації міграційної політики в державі, необхідності дотримання міжнародних стандартів і ознайомлення з європейським досвідом у цій сфері.

В. Лутковська висловила готовність через офіс уповноваженого координувати діяльність усіх державних органів, які опікуються проблемами біженців в Україні, а також брати безпосередню участь у наданні допомоги біженцям.

Директор представництва ХАЙЕС в Україні О. Галкін наголосив, що представництво бере активну участь у роботі експертної ради з питань недискримінації та гендерної рівності при представникові уповноваженого та уважно стежить за ініціативами офісу уповноваженого щодо захисту прав біженців і шукачів притулку. «Ми вітаємо підписання Меморандуму про співпрацю між уповноваженим з прав людини та Товариством Червоного Хреста в Україні у сфері захисту прав біженців, мігрантів і шукачів притулку, а також вважаємо, що виконання його положень може бути перспективою нашої двосторонньої співпраці», – зазначив О. Галкін (*Сайт уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 19.08).

Органам влади необхідно приділяти більше уваги діяльності стаціонарних відділень територіальних центрів соціального обслуговування. Такого висновку дійшли працівники департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату уповноваженого Верховної Ради України з прав людини разом із представником громадської організації «Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів», які відвідали Вишгородський районний територіальний центр соціального обслуговування в серпні 2013 р.

Стаціонарне відділення для постійного проживання Вишгородського районного територіального центру соціального

обслуговування (надання соціальних послуг) Київської області розташовано в орендованому пристосованому приміщенні на території сільської лікарні. За результатами моніторингу зауваження і рекомендації щодо усунення недоліків будуть надані Міністерству соціальної політики України (*Сайт уповноваженого Верховної Ради України з прав людини* (<http://www.ombudsman.gov.ua>). – 2013. – 19.08).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович завершив робочу відпустку в Криму й приступив до виконання своїх обов'язків у Києві (Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 19.08).

Відбулася телефонна розмова президентів України й Російської Федерації, під час якої В. Янукович висловив стурбованість щодо процесів, які відбуваються під час митного оформлення вантажів при перетині українсько-російського кордону.

В. Янукович і В. Путін також обговорили питання двостороннього порядку денного, у тому числі питання проведення Українсько-російської міждержавної комісії під головуванням президентів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 16.08).

Президент України В. Янукович підписав Указ «Про заходи у зв'язку з 80-ми роковинами Голодомору 1932–1933 рр. в Україні», яким чітко визначив завдання органам виконавчої влади щодо вшанування пам'яті жертв трагедії українського народу. Про це повідомив радник Президента України, керівник Головного управління з питань гуманітарного розвитку Ю. Богуцький. Він зазначив, що актом глави держави Кабінету Міністрів доручено створити Організаційний

комітет з підготовки та проведення заходів у зв'язку з 80-ми роковинами Голодомору 1932–1933 рр. в Україні, а також розробити й затвердити в місячний термін відповідний план заходів. Цим планом має бути, зокрема, передбачено проведення 23 листопада 2013 р. – у День пам'яті жертв голодоморів – відповідних жалобних заходів за участі представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадськості. Як зазначив Ю. Богуцький, значну увагу також доручено приділити тематичним заходам за кордоном, у тому числі за участі української діаспори, а також прискорити спорудження у м. Вашингтон (Сполучені Штати Америки) пам'ятника жертвам Голодомору 1932–1933 рр. (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 19.08).

Президент України В. Янукович привітав легкоатлета Б. Бондаренка зі здобуттям золотої медалі на чемпіонаті світу 2013 р. з легкої атлетики.

«Надзвичайно присмно, що саме український спортсмен досяг найвищого результату в стрибках у висоту, продемонструвавши свій талант, високу майстерність і професіоналізм у змаганнях серед найкращих атлетів світу», – ідеться у вітанні.

В. Янукович побажав спортсмену міцного здоров'я, особистого щастя і нових перемог в ім'я України.

Чемпіонат світу 2013 р. з легкої атлетики відбувається у Москві (Російська Федерація) (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 16.08).

Кабмін одобрив проект постановлення, утворюючий список пріоритетних отраслей економіки, в котрых стимулюється інвестиційна діяльність з целью создания нових рабочих мест.

Стоит отметить, что соответствующий перечень отраслей экономики и направлений деятельности уже рассматривался и

был одобрен правительством при рассмотрении 15 мая 2013 г. проекта закона Украины «О внесении изменений в некоторые законы Украины относительно стимулирования привлечения инвестиций». По предложению Мининфраструктуры, к приоритетным отраслям экономики были отнесены курортно-рекреационная сфера и туризм.

Таким образом, утвержденный Кабмином список приоритетных отраслей экономики, а также направлений деятельности в рамках этих отраслей выглядит следующим образом: агропромышленный комплекс (производство, хранение пищевых продуктов); жилищно-коммунальный комплекс (создание объектов обращения с отходами и строительство, реконструкция и техническое переоснащение в сфере теплоснабжения, централизованного водоснабжения и водоотвода); машиностроительный комплекс (производство компьютеров, электронной и оптической продукции, машин и оборудования, электрооборудования, автотранспортных и других транспортных средств); транспортная инфраструктура (строительство, реконструкция и техническое переоснащение в сфере транспортной инфраструктуры); курортно-рекреационная сфера и туризм (строительство курортно-рекреационных объектов и объектов туристической инфраструктуры).

Эксперты Минэкономразвития отмечают, что на сегодня для экономики государства приоритетных направлений деятельности значительно больше, однако для некоторых из них уже предусмотрена государственная поддержка в форме налоговых льгот. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісти* (<http://elvesti.com>). – 2013. – 16.08).

Кабинет Министров Украины одобрил Концепцию создания системы государственной поддержки экспорта Украины на 2013–2015 гг. Соответствующее распоряжение № 586-р принято правительством 1 августа 2013 г., сообщила пресс-служба Кабмина.

Целью Концепции является создание в Украине действенной интегрированной системы государственной поддержки

експорту, которая будет способствовать успешной интеграции отечественной экономики в мировое экономическое пространство. «Реализация Концепции позволит обеспечить формирование системы государственной поддержки экспорта Украины, функционирование которой будет способствовать развитию экспортоориентированных производств, повышению уровня качества и конкурентоспособности украинской продукции, которая экспортируется, улучшению позиций национальных производителей на перспективных мировых рынках, увеличению внешнеторгового оборота товаров и услуг, увеличению внешнеторгового оборота товаров и услуг», – говорится в сообщении.

Реализовать Концепцию предполагается в 2013–2015 гг. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 18.08).

Кабинет Министров Украины в 5–20 раз увеличил размеры тарифов для расчета размера ущерба, нанесенного нарушением законодательства о природно-заповедном фонде. Соответствующее постановление Кабинета Министров № 541 от 24 июля текущего года обнародовано на его сайте.

Согласно документу, в частности, новая такса за срубленное дерево диаметром до 10 см составит 93 грн, 50 см – 6622 грн, тогда как до последнего времени они были в 5,5 раза ниже – соответственно 17 и 1204 грн.

Уничтожение 1 кв. м обычного газона будет наказываться штрафом в размере в 94 грн, тогда как сегодня – 17 грн.

Серьезнее повышены таксы за уничтожение отдельных животных и рыб – до 20 раз, птиц, пресмыкающихся и земноводных – до 5–5,5 раз (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 19.08).

Міністерство юстиції України в липні провело правову експертизу 206 нормативно-правових актів. За її результатами прийнято рішення про державну реєстрацію 186 нормативно-правових актів, при цьому 18 повернено без державної

реєстрації для доопрацювання, а два – визнано такими, які державній реєстрації не підлягають.

У червні під час проведення правової експертизи 275 нормативно-правових актів для доопрацювання без державної реєстрації було повернено 15 актів, а один – визнано таким, що державній реєстрації не підлягає.

Загалом за перше півріччя 2013 р. Міністерство юстиції провело правову експертизу 1200 нормативно-правових актів, за результатами якої прийнято рішення про державну реєстрацію 1102 нормативно-правових актів, повернено 94 нормативно-правових актів без державної реєстрації для доопрацювання, відмовлено в державній реєстрації одного акта, три – визнано такими, що державній реєстрації не підлягають.

Крім того, відповідно до повноважень Міністерства юстиції України, також здійснюється перевірка державних органів щодо додержання законодавства про державну реєстрацію (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 19.08*).

До конца года во всех областных центрах заработают консультационные центры Государственной службы по чрезвычайным ситуациям (ДСЧС). Об этом сообщил вице-премьер-министр А. Вилкул.

Он отметил, что задача таких центров – предоставление оперативной информации для жителей регионов и передача информации в СМИ. «Предоставление информации должно происходить не только через телевидение, радио и газеты, но и через Интернет – оперативное размещение на баннерах ведущих сайтов региона, через которые происходит переход на главный сайт областного управления ГСЧС. А также через организацию “горячих линий” на случай угроз или при чрезвычайных ситуациях», – сказал А. Вилкул.

Еще одна функция центра – предоставление административных услуг гражданам и бизнесу: информационная помощь по оснащению помещений системой противопожарной безо-

пасности и сигнализацией, оформления соответствующих разрешительных документов.

По словам председателя ГСЧС Украины М. Болотских, консультационные центры будут оказывать бесплатную информационную помощь юридическим (независимо от форм собственности и вида деятельности) и физическим лицам (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 17.08).

С 10 сентября 2013 г. Секретариат Кабинета Министров начнет переход на безбумажный документооборот. Об этом сообщил председатель Государственного агентства по вопросам науки, инноваций и информатизации В. Семиноженко во время совещания по вопросам внедрения системы электронного документооборота в Секретариате Кабинета Министров и системы электронного взаимодействия органов исполнительной власти.

«Уже с 10 сентября Секретариат Кабинета Министров будет иметь все необходимые технологические возможности для проведения заседаний без использования бумаги. Такую задачу мы перед собой ставим, и... выполним в установленные сроки», – отметил В. Семиноженко.

Председатель Госинформнауки отметил, что электронный документооборот – это высокотехнологичный и прогрессивный механизм оптимизации деятельности органов власти, и внедрение этой системы в Секретариате Кабинета Министров позволит в десять раз повысит эффективность его работы. По его словам, на сегодняшний день завершается урегулирование последних проблемных вопросов внедрения безбумажного документооборота, проводятся заключительные тестирования системы и т. д. В этом контексте В. Семиноженко отметил необходимость ускорить работу над планом-графиком внедрения безбумажного документооборота в органах исполнительной власти и интеграции ведомственных систем электронного документооборота в систему электронного взаимодействия органов исполнительной власти (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 17.08).

19 серпня в Будинку уряду відбулася прес-конференція міністра освіти і науки України Д. Табачника «Попередні підсумки вступної кампанії-2013».

Під час спілкування з представниками ЗМІ Д. Табачник поінформував, що «11 серпня 2013 р. усі без винятку вищі навчальні заклади України, відповідно до державних Умов вступу до вищих навчальних закладів, оприлюднили свої накази про зарахування на навчання за кошти державного бюджету». Зарахування ж за кошти фізичних і юридичних осіб, за словами міністра освіти і науки, триватиме до 25 серпня включно.

Як зазначив Д. Табачник, станом на 19 серпня 2013 р., за вже верифікованими в Єдиній державній електронній базі з питань освіти наказами про зарахування (цьогоріч усі накази про зарахування формувалися виключно у ЄДЕБО) за освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста всього зараховано 106 891 особу, у тому числі за кошти державного бюджету 93 164 особи; за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавра всього зараховано 140 123 особи, у тому числі за кошти державного бюджету 109 200 осіб. «Тобто, як бачимо, на першому курсі переважна більшість здобуватиме вищу освіту відповідно до державного замовлення», – підкреслив міністр освіти і науки.

«За освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста на основі повної загальної середньої освіти (для медичних і ветеринарно-медичних спрямувань) усього зараховано 6967 осіб, у тому числі за кошти державного бюджету 4882 особи, за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста на основі бакалаврату всього зараховано 84 191 особа, у тому числі за кошти державного бюджету майже 52 500 осіб, за освітньо-кваліфікаційним рівнем магістра всього зараховано 49 409 осіб, у тому числі за кошти державного бюджету майже 31 200 осіб», – поінформував Д. Табачник.

Міністр освіти і науки також підкреслив, що про остаточні результати щодо кількості вступників інформація надійде після 25 серпня, тобто кінцевого терміну прийому документів на навчання за кошти фізичних і юридичних осіб (***Урядовий***

нормал

(http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246604627&cat_id=244274130). – 2013. – 19.08).

Рівень безробіття в Україні, визначений за методологією Міжнародної організації праці, у I кварталі 2013 р. знизився до 8,0 % (проти 8,4 % за аналогічний період минулого року). Про це повідомила міністр соціальної політики України Н. Королевська.

«Нещодавно Держстат оприлюднив дані щодо рівня безробіття в Україні, які він визначає за методологією МОП. За ними, цей показник знизився з 8,4 % у I кварталі 2012 р. до 8 % у I кварталі 2013 р., а кількість безробітних скоротилася майже на 90 тис. осіб. Це – яскравий доказ правильності обраних нами методів», – сказала вона.

Н. Королевська зазначила, що на таку позитивну динаміку в першу чергу вплинула зміна ідеології роботи Державної служби зайнятості, а також реалізація нового Закону України «Про зайнятість населення» та постанов на його виконання. «За ініціативи Мінсоцполітики та Державного центру зайнятості уряд вже прийняв 17 постанов для реалізації цього Закону. Крім того, Мінсоцполітики видано 12 наказів, які також забезпечують його виконання. Завдяки цьому Фонд страхування на випадок безробіття та його виконавчі органи отримали нові сучасні інструменти для реалізації збалансованої політики активних програм сприяння зайнятості», – сказала вона.

Крім того, за словами міністра, були змінені підходи в забезпеченні гарантованого працевлаштування малоконкурентних громадян (молодь, самотні батьки, інваліди, люди старшого віку). За сім місяців 2013 р. службою зайнятості було працевлаштовано 87,5 тис. таких осіб. Порівняно з відповідним періодом минулого року, коли було працевлаштовано 47,2 тис. таких громадян, цього року їхнє працевлаштування зросло майже удвічі.

«Загалом же за січень – липень 2013 р. послугами Державної служби зайнятості скористалися 1,3 млн українців.

До кінця року послугами служби буде охоплено понад 2 млн шукачів роботи», – підсумувала Н. Королевська (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246604583&cat_id=244276429)). – 2013. – 19.08).

ПОЛІТИКА

Позиция Европейского Союза по отношению к Украине в последние месяцы резко смягчилась, так что можно ожидать, что Соглашение об ассоциации с ЕС таки будет подписано. Об этом в интервью «Главкому» заявила заместитель директора РИСИ, руководитель Центра исследований проблем стран ближнего зарубежья Т. Гузенкова.

«На сегодняшний момент едва ли кто-то может со 100-процентной уверенностью сказать, будет или нет подписано Соглашение. Но, судя по тому, как складывается конъюнктура в последнее время, есть впечатление, что, может, это Соглашение таки будет подписано. Хотя изменения могут быть самыми неожиданными и произойти в самый последний момент», – отметила она.

«Из каких предпосылок я исхожу? Несмотря на то, что Фюле пытается постоянно “кошмарить” Украину и играет роль “плохого полицейского”, позиция Европейского Союза, а именно Брюсселя (т. е. бюрократического Европейского Союза), по отношению к Украине в последние месяцы резко смягчилась. Перестали уже на первый план ставить освобождение Ю. Тимошенко из заключения. Еще кое-какие смягчающие появились нотки. Кроме того, ходят разговоры о том, что осенью Ю. Тимошенко, может быть, отправят на лечение в Германию. В Берлине политологи, которые имеют к этому отношение, в качестве достопримечательности уже показывают клинику “Шарите” и говорят, что здесь, скорее всего, скоро будет лечиться Ю. Тимошенко. Очень мощно работает и украинская оппозиция, которая является флагманом европейского тренда», – считает аналитик.

«Европейский Союз политически пытается держать Украину на коротком поводке, не позволяя ей слишком близко подходить к Евразийскому Союзу. Но если сейчас это подписание не состоится, они, таким образом, очень сильно ослабят украинскую оппозицию. Нужно будет предпринимать достаточно жесткие и энергетические проекты по поддержке ее извне», – добавила Т. Гузенкова (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/148065.html>)). – 2013. – 19.08).

Россия готовится к изменению миграционной политики по отношению к своим ближайшим соседям, в том числе к Украине. Об этом в интервью «Главкому» рассказала заместитель директора РИСИ, руководитель Центра исследований проблем стран ближнего зарубежья Т. Гузенкова.

«По времени гораздо ближе стоит проблема изменения визового режима Украины с Россией и стран Таможенного союза. Гораздо ближе стоит проблема радикального изменения миграционной политики по отношению к своим ближайшим соседям, – заявила она. – С одной стороны, к тем, которые находятся в общей единой таможенной зоне: Казахстан – Беларусь – Россия и, возможно, Киргизия. С другой – по отношению к странам, которые не входят в эту зону. Эта целая лавина изменений – тарифных, приграничных, визовых, миграционных, которые будут сопровождать реализацию европейского выбора Украины. Если Украина к этому готова – это одно. А если есть надежда на то, что все просто само по себе рассосется, что ничего сверхъестественного не произойдет и все останется, как было, – другое».

«Столкновение экономических интересов, а тем более их ущемление – дело очень серьезное. И вставать на их защиту – естественная реакция как отдельных хозяйствующих субъектов, так и правительств в целом. В этом отношении так называемые экономические войны (винные, газовые, молочные, сахарные и пр.) – одно из проявлений такой борьбы за экономические преимущества или против экономического ущерба. И они продолжатся», – добавила Т. Гузенкова (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/148039.html>)). – 2013. – 19.08).

Представители группы народных партий Европарламента считают, что ЕС должен защитить Украину от торговых войн с Россией. Об этом идет речь в заявлении главы Комитета Европарламента по вопросам иностранных дел Э. Брока и главы группы народных партий в Парламентской ассамблее Я. Сарюша-Вольски.

«Блокируя импорт из Украины, Россия разворачивает торговую войну с Украиной. Давление возрастает, чтобы удержать Украину от подписания Соглашения об ассоциации и зоне свободной торговли с ЕС», – написано в заявлении.

«ЕС, как заинтересованная сторона в конфликте, должен действовать для защиты Украины от действий России, в то время как Украине следует сделать все необходимое для подписания Соглашения об ассоциации и зоне свободной торговли с ЕС», – подчеркнули Э. Брок и Я. Сарюш-Вольски.

Депутаты Европарламента выразили убежденность в том, что своими действиями Россия хочет заставить Украину сделать выбор в пользу Евразийского таможенного союза, а не в пользу ЕС, а также направить соответствующий сигнал остальным странам-участницам Восточного партнерства.

«Это четко нарушает правила ВТО. Вместе с тем это совсем не торговый спор, но очень серьезный политический конфликт с геополитическим бэкграундом. Он может угрожать всему проекту «Восточное партнерство», – отмечается в заявлении Э. Брока и Я. Сарюш-Вольского. При этом депутаты подчеркнули, что такие действия России являются враждебными не только по отношению к Украине, но и к ЕС и выразили убежденность в том, что ЕС должен предпринять быстрые дипломатические и политические действия для защиты Украины и ее права на свободный выбор своего будущего.

Напомним, российская таможня с 14 августа усилила контроль за грузами с Украины, после чего украинские компании заявили, что их поставки на российский рынок фактически заблокированы. Федерация работодателей Украины оценила возможные потери экспортеров до конца года в 2,5 млрд дол. 18 августа советник президента Российской Федерации

С. Глазьев заявил, что осложнение таможенного оформления грузов на российско-украинской границе является разовой акцией, но в случае подписания Украиной Соглашения об ассоциации с Европейским Союзом таможенное администрирование может быть ужесточено (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/148031.html>). – 2013. – 19.08).

Депутати Київської міської ради на засіданні 19 серпня ухвалили звернення до Верховної Ради України з пропозицією призначити вибори в столиці. Про це інформує сайт КМДА.

«Київрада звернулася до парламентарів з пропозицією розглянути питання призначення місцевих виборів у Києві та визначити термін їх проведення», – ідеться в повідомленні. Крім того, депутати Київради ухвалили звернення до парламенту з приводу неприпустимості перевищення народними депутатами їхніх повноважень щодо участі в роботі органів місцевого самоврядування, до яких належить Київська міська рада.

Ще в одному зверненні столичні депутати обґрунтували необхідність підтримки з боку парламентарів законопроектів, розроблених з ініціативи міської влади й спрямованих на збереження територіальної цілісності Києва й збільшення дохідної частини міського бюджету шляхом зарахування до нього в повному обсязі податку на доходи фізичних осіб (*Українформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 19.08).

Народний депутат від Партії регіонів В. Олійник розкритикував силове протистояння між опозиційними парламентарями й представниками правоохоронних органів, яке відбулося у понеділок, 19 серпня, під стінами Київської міської ради. Про це він заявив в ефірі радіо «Свобода», коментуючи проведення у понеділок, 19 серпня, сесії Київради.

«Депутати хотіли зупинити роботу законної ради. Вони повинні були подавати до суду, а не лізти в бійку... Якщо А. Яценюк вважає, що правильно зайти в міську раду через вікно,

розбивши його, то він нічим не відрізняється від “братів-мусульман”. Цивілізований депутат, якщо йому чинять перешкоди і є склад правопорушення, діє за законом, а не починає когось бити і штовхати», – зауважив В. Олійник (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 19.08).

Прокуратура перевірить законність дій депутатів і міліціонерів під час подій у Київраді. Про це йдеться в повідомленні прес-служби прокуратури Шевченківського району Києва.

«У зв’язку із сьогоднішніми подіями біля Київради прокуратурою Шевченківського району столиці зареєстровано два кримінальні провадження, за якими розпочато досудове розслідування, – зазначили у відомстві. – Так, до прокуратури звернулися народні депутати із заявами про протиправні дії правоохоронців під час сутичок, що сталися 19 серпня під стінами столичної мерії та безпосередньо в її будівлі. Відомості, викладені в заявах депутатів щодо перевищення міліціонерами своїх службових повноважень, внесено до ЄРДР за ч. 2 ст. 365 КК. Ще одне кримінальне провадження розпочато за заявою працівника міліції щодо спричинення йому тілесних ушкоджень з боку народних депутатів під час сьогоднішніх подій біля мерії. За цим фактом прокуратурою розпочато досудове розслідування за ч. 2 ст. 342 КК» (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 19.08).

Рух «Чесно» звернувся з проханням до Київського апеляційного адмінсуду визнати протиправною відмову апарату Верховної Ради в наданні депутатських декларацій.

Позов проти апарату Верховної Ради подано учасником руху В. Тараном 19 серпня, повідомляє прес-служба «Чесно». У ньому вимагається зобов’язати апарат парламенту надати майнові декларації спікера В. Рибака й голів п’яти парламентських фракцій, відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Учасниця руху «Чесно», юрист Інституту медіа-права О. Сушко переконана, що Окружний адміністративний суд Києва протиправно відмовив у задоволенні позову до апарату ВР. Цим, за її словами, суд першої інстанції проігнорував спеціальні по відношенню до справи вимоги законів «Про доступ до публічної інформації» та «Про Засади запобігання та протидії корупції» на користь загальних норм законодавства про захист персональних даних (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 19.08).

ЕКОНОМІКА

За сім місяців поточного року фізичні особи-підприємці, які працюють на спрощеній системі оподаткування, сплатили до бюджету понад 2,8 млрд грн. Порівняно з відповідним періодом минулого року сума надходжень зросла на 53,3 %. За січень – липень 2012 р. бюджет отримав 1,8 млрд грн.

Фахівці Міндоходів зазначають, що така позитивна динаміка росту бюджетних надходжень стала можливою завдяки спрощенню умов ведення бізнесу для фізичних осіб-підприємців, зокрема їх розбиванню на групи, що дало можливість більшій кількості підприємців працювати за цієї моделлю.

Як наслідок, лише протягом цього року кількість працюючих у третій групі зросла на 56 тис. осіб. Якщо на 1 січня поточного року їх кількість становила 222 тис. осіб, то вже на 1 липня – 278 тис. платників.

Як і раніше, найчисленнішою і найпопулярнішою групою залишається друга. Вона нараховує 692 тис. осіб, що становить понад 55 % від загальної кількості спрощенців. Нагадаємо, підприємці, що працюють у другій групі, з 2013 р. мають можливість подавати звітність раз на рік, а не щоквартально.

Введення з IV кварталу минулого року п'ятої групи платників єдиного податку з обсягом доходу до 20 млн грн збільшила кількість спрощенців на 236 осіб. Саме така

кількість фізосіб-підприємців сьогодні працюють у цій групі. З 2013 р. для платників п'ятої групи зменшено ставки єдиного податку з 10 та 7 % до 7 та 5 % відповідно.

Загалом у поточному році спрощену систему оподаткування обрали понад 1,2 млн фізичних осіб-підприємців. Порівняно з минулим роком їх кількість зросла майже на 90 тис. осіб (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 19.08*).

Український фармацевтичний ринок продовжує стабільно розвиватися як у грошовому, так і в натуральному вираженні.

За підсумками першого півріччя 2013 р. обсяг аптечних продажів лікарських засобів у країні становив 14,6 млрд грн за 625 млн упаковок, що на 15,7 % в грошовому та на 3,8 % в натуральному вираженні більше, ніж минулого року. При цьому в натуральному вираженні (тобто в упаковках) більшість проданих ліків було вітчизняного виробництва (65,4 %), лише 34,6 % упаковок були іноземного виробництва.

Водночас у грошовому вираженні все навпаки – за ліки іноземного виробництва українські споживачі сплатили 68,6 % і лише 31,4 % грошей вони сплатили за ліки вітчизняного виробництва (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 19.08*).

Україна більше не входить даже в тройку крупнейших клиентов «Газпрома», импортировал за первое полугодие всего 9,67 млрд куб. м газа, пишет ukraine24 (<http://ubr.ua/finances/macro-economics-ukraine/ukraine-vyletelaz-troiki-krupneishih-klientov-gazproma-245794>).

Согласно отчету газовой компании за II квартал 2013 г., больше всего российского топлива в январе – июне закупила Германия, куда было поставлено 18,49 млрд куб. м. Второй среди крупнейших покупателей стала Италия с импортом 13,1 млрд куб. м газа. Кроме того, Украину обогнали Турция (12,9 млрд куб. м) и даже Беларусь (10,39 млрд куб. м), чья экономика в три раза меньше украинской.

Напомним, в 2011 г. «Газпром» продал Україні 40 млрд куб. м газу, Німеччині – 34 млрд, Турції – 26 млрд, Білорусі – 20 млрд, Італії – 17 млрд.

В 2012 г. Україна уступила лідерство по закупкам російського газу Німеччині. Результати минулого року: Німеччина – 33,2 млрд, Україна – 32,9 млрд, Турція – 27 млрд, Білорусь – 20 млрд, Італія – 15 млрд.

В I кварталі Україна «откатилась» уже на третє місце: Німеччина – 9 млрд, Турція – 7,4 млрд, Україна – 6,9 млрд, Італія – 6,8 млрд, Білорусь – 6,2 млрд.

Всього в 2013 г. Україна планує закупити 26 млрд куб. м російського газу. Його імпорту здійснюють «Нефтегаз України» і Ostchem Gas Trading Д. Фирташа (*Український Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 18.08).

Найбільш популярним видом операцій з нерухомістю в Україні серед підприємців, які працюють у цій сфері, є здача її в оренду. Про це говорять дані Державної реєстраційної служби України.

«З початку року, станом на 12 серпня, в Україні зареєстровано майже 4 тис. (3974) суб'єктів господарювання, які зазначають основним видом своєї діяльності проведення операцій з нерухомістю. Це – 1427 юридичних і 2547 фізичних осіб-підприємців. Найпопулярнішим напрямом роботи серед зазначених суб'єктів підприємницької діяльності є надання в оренду та експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна. Таку діяльність декларує 1004 юридичні та 2004 фізичні особи-підприємці», – цитує прес-служба відомства директора Департаменту державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців О. Барбелюка.

Другим за популярністю видом діяльності у цій сфері є відкриття агентств нерухомості. З початку року їх в Україні з'явилося 609, а заснували їх 139 юридичних і 470 фізичних осіб-підприємців.

Третє за популярністю місце посідає управління нерухомим майном за винагороду або на основі контракту – за таким

напрямом роботи працюють 39 юридичних і 133 фізичні особи-підприємці.

Як поінформували в Державній реєстраційній службі, загалом з початку нинішнього року, станом на 12 серпня, в Україні зареєстровано 29 тис. 347 юридичних і 99 тис. 835 фізичних осіб-підприємців (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 18.08).

По состоянию на 1 июля 2013 года в наличном обращении страны (вне банков и касс банков) находилось банкнот и монет на общую сумму 241,9 млрд грн, что на 19,1 млрд грн больше, чем на начало года. Об этом сообщает пресс-служба НБУ.

«Такое положение вещей является свидетельством доверия населения к национальной валюте, а также того, что наличность остается важным инструментом розничных расчетов, – отмечает заместитель председателя Национального банка Украины В. Рычаковская. – Рост спроса на наличную гривню со стороны субъектов экономики является объективным проявлением двух процессов. Во-первых, существенно снизилась заинтересованность населения в наличной иностранной валюте – соответственно наличная гривня не отвлекается на валютный рынок. Во-вторых, продолжается рост доходов населения (реальная зарплата за первое полугодие возросла на 9,6 %) и, соответственно, оборота розничной торговли (на 11,2 % за первое полугодие). Это вызывает рост потребности в наличности для обслуживания этих процессов».

В первом полугодии 2013 г. оборот наличных денег через кассы банков Украины возрос как по поступлениям, так и по расходам. В кассы банков поступило наличных денег в объеме 699,9 млрд грн, что на 55,8 млрд грн, или на 8,7 % больше, чем за аналогичный период 2012 г. Выдача наличных денег из касс банков за январь – июнь 2013 г. составила 716,5 млрд грн, что на 64,9 млрд грн больше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 19.08).

По итогам июля текущего года объем таможенных платежей в госбюджет увеличился на 20,4 % по сравнению с аналогичным периодом прошлого года. Об этом сообщили правительственные источники.

«Если смотреть на статистику по итогам января – июня, то поступления по ввозной пошлине в общий фонд бюджета возросли на 5,3 % – до 5077 млн грн, хотя импорт товаров сократился 13,4 %», – заявил собеседник, отметив, что на основании этих показателей можно утверждать, что объединение налоговой и таможенной службы в рамках Миндоходов было оправданным.

«Мало кто сомневается в наличии огромных “скрытых резервов” на таможне, поэтому по мере дальнейшей интеграции ранее разрозненных фискальных функций эффективность работы будет только расти», – считает представитель Кабмина.

Напомним, ранее первый вице-спикер Верховной Рады и экс-глава таможни И. Калетник прогнозировал, что создание Министерства доходов и сборов благоприятно повлияет на условия ведения бизнеса в Украине (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 19.08).

Производство зерновых культур в Украине в этом году будет наиболее убыточным за последние 10 лет, говорят оценки агентства AgriSurvey.

Так, рентабельность выращивания пшеницы в текущем году эксперты ожидают на уровне нуля, в то время как в прошлом году она составляла около 11 %. Ситуация с ячменем и кукурузой будет еще хуже – ожидается убыточность на уровне 5–10 % против рентабельности в прошлом году в 11 и 20 % соответственно. Положение производителей масличных культур также не внушает экспертам оптимизма.

При этом, по данным агентства AgriSurvey, средняя рентабельность за 2008–2012 гг. составляла: для пшеницы – 12 %, ячменя – 8 %, кукурузы – 24 %, рапса – 31 %.

«Причиной такого критического положения украинских агропроизводителей является существенное снижение мировых

цен на зерно. Однако не последнюю роль здесь играет отсутствие возмещения НДС при экспорте зерновых и масличных культур, которое создает существенный дисконт до нынешнего уровня цен», – отмечает Сластен.

Напомним, что, по данным Минагропрода, урожай зерна в Украине в текущем году может достичь 57,1 млн т при внутренней потребности 28,4 млн т. Возможности экспорта зерна в 2013/2014 маркетинговом году министерство оценивает в 28 млн т.

В то же время к июлю цены на мировом рынке зерновых в среднем упали на 24,1 %. Стоит отметить, что аналитики считают хороший урожай существенным фактором, который может поддержать пустеющую казну государства (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 19.08).

Нарушители трудового законодательства уплатят в бюджет 217 млн грн.

Более 93 % субъектов хозяйствования, проверенных Миндоходов, допускают нарушения трудового законодательства по отношению к своим работникам. Наиболее распространенными нарушениями длительное время остаются «теневые» зарплаты и нелегальное использование труда сотрудников. По результатам проверок нарушителям доначислены 217 млн грн налога на доходы физических лиц.

В Миндоходов подчеркивают, что недобросовестные работодатели наибольший вред наносят, в первую очередь, самим работникам, ведь ненадлежащее оформление трудовых отношений лишает людей возможности защиты своих прав и не позволяет наработать стаж, необходимый в будущем для назначения пенсионных выплат.

Также выявлены более 49 тыс. наемных работников, которые работали вообще без заключения трудовых отношений с работодателями. Они уплатили в бюджет 8,8 млн грн налога.

Дополнительные 10 млн грн поступили в бюджет и от граждан, которые работали самостоятельно без разрешительных документов. После собеседований со специалистами Миндо-

ходов за семь месяцев текущего года более 25 тыс. таких человек официально зарегистрировались предпринимателями и уплатили соответствующую сумму налога.

Всего за семь месяцев 2013 г. в бюджет поступили 40,6 млрд грн налога на доходы физических лиц. Это на 2,7 млрд грн превышает показатель соответствующего периода прошлого года (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 16.08).

Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України заборонила імпорту і транзит зерна й кормів із Сибірського, Північнокавказького й Південного федеральних округів Російської Федерації. Про це повідомляє радіо «Свобода» з посиланням на прес-службу Мінінфраструктури. «Рішення ухвалено у зв'язку з поширенням на цих територіях захворювання тварин на ящур», – ідеться в повідомленні.

Нагадаємо: раніше міністр аграрної політики та продовольства України М. Присяжнюк повідомив, що Україна призупинила транзит зерна своєю територією з Краснодарського краю Росії. Крім того, через спалах африканської чуми заборонено імпорту свинини з Білорусі (*Укрінформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 18.08).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Украине не грозит дефолт из-за сокращения золотовалютных резервов. Об этом на своей странице в Facebook заявил Премьер-министр Н. Азаров.

«Никакой дефолт Украине не грозит. Правительство принимает целый ряд мер, которые позволили уже сейчас выйти на профицит платежного счета», – заявил он, отвечая на вопрос о связи между сокращением золотовалютных резервов и возможным дефолтом.

Н. Азаров считает, что экономике страны удастся выйти на рост ВВП. «Могу сказать, что сегодня опубликованы данные

Госкомстата: мы имеем за июль примерно 2,5 % роста ВВП. Это очень отрядный показатель. А в целом за семь месяцев выровнялся показатель ВВП. Я думаю, что мы до конца года выйдем на небольшой, но все-таки рост ВВП», – добавил Премьер.

Напомним, по состоянию на 1 августа 2013 г. объем золотовалютных резервов составил 22,719 млрд дол. США (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 16.08).

Погашення державного боргу й сплата відсотків у 2013 р. здійснюється вчасно згідно з графіком Міністерства фінансів України.

На видатки з обслуговування державного боргу помісячним розписом асигнувань загального фонду Державного бюджету України на січень – серпень 2013 р. передбачено 21 035,0 млн грн. Станом на 19.08.2013 р. видатки з обслуговування державного боргу становлять 18 195,6 млн грн (щодо внутрішнього державного боргу – 12 325,1 млн грн, щодо зовнішнього державного боргу – 5870,5 млн грн).

На погашення державного боргу помісячним розписом фінансування Загального фонду Державного бюджету України на січень – серпень 2013 р. передбачено 56 884,4 млн грн. Станом на 19.08.2013 р. витрати з погашення державного боргу становлять 41 121,3 млн грн (у т. ч. по внутрішньому державному боргу – 20 898,9 млн грн, по зовнішньому державному боргу – 20 222,4 млн грн).

Надходження від державних запозичень помісячним розписом фінансування Загального фонду Державного бюджету України на січень – серпень 2013 р. передбачено в сумі 112 769,1 млн грн. Станом на 19.08.2013 р. до державного бюджету надійшло 88 198,5 млн грн (у т. ч. по внутрішніх державних запозиченнях – 70 214,3 млн грн, по зовнішніх державних запозиченнях – 17 984,2 млн грн), повідомляє прес-служба Державної казначейської служби України (*Урядовий портал* (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 18.08).

В Украине в июле 2013 г. уровень безработицы снизился на 0,1 п. п. – до 1,6 %. Средний размер пособия на одного безработного в июле составил 1133 грн. Об этом сообщает Государственная служба статистики Украины.

В июле в Государственной службе занятости было зарегистрировано 451,5 тыс. безработных, из них 353,5 тыс. человек получают пособие по безработице. В частности, среди городского населения количество безработных снизилось до 286,2 тыс. человек, среди сельского – до 165,3 тыс. человек. В то же время 254,6 тыс. из общего количества безработных составили женщины, 196,9 тыс. – мужчины.

Уровень безработицы пошел на спад в марте этого года. До этого за январь уровень безработицы поднялся сразу на 0,2 %, в феврале – на 0,1 %. Впрочем, в течение 2012 г. уровень безработицы сначала также снижался: с 2 % в феврале (максимальное значение в 2012) до 1,4 % в октябре (минимальное значение), но до конца года вновь продемонстрировал рост. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 16.08).

Потребительские настроения в Украине за последние несколько лет стабилизировались, но на низком уровне. Об этом сообщил заместитель директора GfK Ukraine Г. Вышлинский на круглом столе на тему: «Экономика независимости. Достижения и упущенные шансы».

«Во время президентства В. Януковича сначала был пик ожидания, потом разочарование, а сейчас, наконец-то, обещанная стабилизация. Но она произошла на низком уровне, и фактически эта стабилизация осталась на уровне 2000 г.», – сообщил эксперт, представляя исследование компании.

Г. Вышлинский отметил, что такую стабилизацию нельзя назвать позитивной, так как уровень потребительских настроений в Украине остался на том же уровне, что и 14 лет назад, в то время как он должен был бы расти. Также эксперт сообщил, что наравне с индексом потребительского

настроения измеряется индекс склонности потребления, который на сегодняшний день в Украине также стабилизирован, но тоже на низком уровне. При этом исследование показало, что на сегодняшний день индекс ожидания безработицы в Украине по сравнению с прошлыми годами возрос.

Директор экономических программ Центра им. А. Разумкова В. Юрчишин в свою очередь отметил, что Украина за все годы независимости в целом не смогла реализовать свой экономический потенциал, что отражается и на индексах потребительского настроения.

Напомним, по информации Госстата, оборот розничной торговли в Украине в январе – июле 2013 г., по сравнению с аналогичным периодом прошлого года (в сопоставимых ценах), возрос на 10,6 % – до 476,583 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 16.08).

Примерно 7 млн граждан Украины (16,3 %) живут на доход ниже прожиточного минимума. Уровень прожиточного минимума составляет только 1108 грн, пишет ProstoFinansy (<http://ubr.ua/finances/macroeconomics-ukraine/vo-skolko-raz-otlichautsia-dohody-bednogo-ukrainca-i-bednogo-amerikanca-245793>).

А. Охрименко рассказал, что в США бедными считаются только те граждане, которые располагают доходами менее 40 % от средней зарплаты по стране, а это примерно 1200 дол. в месяц. В Германии бедными считаются те граждане, доходы которых менее на 50–60 % от средней зарплаты – 1270 дол.

Таким образом, прожиточный минимум в Украине равен 150 дол., а в США – 1200 дол., разница в восемь раз.

При подсчете бедных граждан Государственная служба статистики использует метод, который применяется в ООН: в государствах Центральной Азии и Восточной Европы бедными считают только тех граждан, которые расходуют в сутки менее 5 дол. (40 грн). А. Охрименко уточнил, что в Украине суточный лимит расходов бедных составляет 4,6 дол., а вот в странах Европы суточная планка бедного равен 14 дол. (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 18.08).

В Украине за семь месяцев 2013 г. пассажироперевозки уменьшились на 1,8 %, услугами пассажирского транспорта воспользовались 3,8 млн человек. Об этом сообщает Государственная служба статистики Украины (Госстат).

Пассажирооборот за семь месяцев 2013 г. составляет 75,3 млн пас. км, что на 2,9 % меньше, чем в прошлом году. В июле 2013 г. услугами пассажирского транспорта воспользовались 541,1 млн пассажиров.

Отправление пассажиров железнодорожным транспортом (с учетом перевозок городской электричкой), по сравнению с январем – июлем 2012 г., уменьшилось на 0,3 %.

Услугами автомобильного транспорта (с учетом перевозок физическими лицами-предпринимателями) за семь месяцев 2013 г. воспользовались на 2,2 % меньше пассажиров, чем за аналогичный период прошлого года – 1,9 млрд человек. Перевозки пассажиров автотранспортом физических лиц-предпринимателей уменьшились на 6,7 %.

По сравнению с январем – июлем 2012 г. перевозки пассажиров морским транспортом возросли на 10,3 %.

Объем пассажирских перевозок авиационным транспортом за семь месяцев 2013 г. уменьшился на 5,8 % и составляет 4,2 млн пассажиров.

В январе – июле 2013 г. городским электротранспортом перевезено 1,6 млрд пассажиров, что на 1,5 % меньше, чем за тот же период 2012 г. (*Finance.ua (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 19.08*).

Экспорт и импорт еврозоны возрос в июне, что является отражением восстановления экономики региона после длительного падения и роста потребительского спроса.

По данным статистического агентства ЕС, профицит внешней торговли в июне составил 17,3 млрд евро по сравнению с 12,8 млрд евро в июне прошлого года.

С учетом сезонных колебаний экспорт возрос на 3 % в месячном выражении, а импорт прибавил 2,5 %, что является самым сильным ростом с января.

Рост профицита торгового баланса показывает, что экспорт был одним из факторов восстановления экономики во II квартале. Напомним, что ВВП еврозоны возрос на 0,3 % во II квартале.

Если рост будет продолжаться, то рост импорта станет позитивным событием для партнеров региона. Слабый спрос со стороны еврозоны тормозил экономический рост в других регионах мира, особенно в странах, для которых еврозона является основным экспортным рынком.

Тем не менее, восстановление потребительского спроса, вероятно, будет слабым и неравномерным. Безработица пока остается на рекордно высоком уровне, и многие потребители обременены долгами, тогда как заработная плата растет медленно (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 16.08).

Государственный долг Испании возрос в июне почти на 6,4 млрд евро и достиг по итогам первого полугодия отметки в 943,7 млрд евро. Это составляет рекордные для страны 90,1 % ВВП, сообщил сегодня Банк Испании.

По сравнению с первым полугодием 2012 г. государственный долг королевства увеличился на 17,3 %.

Допустимый предел внешней задолженности для страны установлен правительством на нынешний год в размере 91,4 % ВВП (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 16.08).

На фондовом рынке Индии произошло крупнейшее за последние два года падение. В результате индийская рупия значительно обесценилась.

Состояние одной из крупнейших экономик в мире вызывает беспокойство у специалистов и экспертов. Главный биржевой индекс в Мумбаи снизился на 4 %. Министр финансов страны П. Чидамбарам возложил вину за произошедшее на глобальные факторы. Аналитики считают, что принятые недавно меры по защите рупии, в том числе ограничения на перевод денежных средств за границу, не приводят к должному результату (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 18.08).